

เอกสารเผยแพร่การศึกษา
แผนแนวทางการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
ตามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย สาขาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

“โครงการ e-Commerce Implementation Guideline in TAFTA”

จัดทำโดย
กองพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
กระทรวงพาณิชย์

“โครงการ e-Commerce Implementation Guideline in TAFTA”

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษา “โครงการ e-Commerce Implementation Guideline in TAFTA” ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ระหว่างเดือนมีนาคมถึงกันยายน พ.ศ. 2550 มีศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เป็นที่ปรึกษาและดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ดังนี้คือ (1) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ประเมินการพัฒนา และการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ตามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียสาขาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ อากาศศุลกากร (ข้อตกลงที่ 1102) กรอบของกฎระเบียบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ข้อตกลงที่ 1103) การยืนยันตัวตนดิจิทัลทางอิเล็กทรอนิกส์และใบรับรองดิจิทัล (ข้อตกลงที่ 1104) การคุ้มครองผู้บริโภคออนไลน์ (ข้อตกลงที่ 1105), การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทางออนไลน์ (ข้อตกลงที่ 1106) การค้าไร้กระดาษ (ข้อตกลงที่ 1107) และ ความร่วมมือด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ข้อตกลงที่ 1108) (2) เพื่อศึกษาการวางแผนแนวทางการเตรียมความพร้อมของไทยในการปฏิบัติตามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (3) เพื่อศึกษาการพัฒนาด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทยและออสเตรเลีย และ (4) เพื่อเสนอแนะรูปแบบความร่วมมือระหว่างไทย-ออสเตรเลียในการดำเนินการตามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียสาขาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

โดยมีการนำหลักวิชาการที่ดีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการที่ระบุไว้ในกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียสาขาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เช่น (1) หลักการประเมินความพร้อมของผู้ปฏิบัติการ 7 ระดับ (Seven Stages Model for Readiness) และ (2) กรอบภาพรวมทางทฤษฎีของการดำเนินการปฏิบัติการ (A Conceptual View of Implementation Theory) มาใช้ในการกำหนดขอบเขตการศึกษาเพื่อร่างหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติการ 5 หลักเกณฑ์ ได้แก่ (1) หลักเกณฑ์ การจัดความพร้อมเพรียงในการดำเนินแผนการปฏิบัติการ (TAFTA Implementation Program Coordination) ด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามข้อตกลงฯ ไทย-ออสเตรเลียระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ, (2) หลักเกณฑ์ การจัดวงจรการพัฒนาแผนการปฏิบัติการ (TAFTA Implementation Development Lifecycle) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ, (3) หลักเกณฑ์ การจัดความพร้อมเพรียงด้านเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติการ (TAFTA Implementation Technology Management) รวมถึง อุปกรณ์ การสื่อสาร เครือข่าย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ฐานข้อมูลและการจัดการฐานข้อมูล และบุคลากรที่ต้องการให้พร้อมเพรียงในพื้นที่ที่กำหนดไว้, (4) หลักเกณฑ์ การปฏิบัติการประจำวัน ในการให้บริการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (TAFTA Operations Management) และ (5) หลักเกณฑ์ การปฏิบัติการสนับสนุนการปฏิบัติการ (TAFTA Infrastructure Implementation) ด้านการจัดหางบประมาณพื้นฐาน การอบรมบุคลากร การจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการจัดหาจัดซื้ออุปกรณ์ที่ต้องการ และการคัดเลือกผู้รับเหมางานที่เกี่ยวข้อง

หลังจากการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การศึกษาการดำเนินงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศออสเตรเลีย การประชุมเสวนาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อระดมความเห็นต่อผลการศึกษา เพื่อการประชุมสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษาให้กับหน่วยงานของรัฐ พบว่า ใน

การร่าง “แผนแนวทางการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติราชการ” ของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถ นำ (1) หลักการประเมินความพร้อมของผู้ปฏิบัติราชการระดับ โดยใช้ “คำถามที่ใช้ในการสำรวจความพร้อมของผู้ปฏิบัติราชการ” และผลลัพธ์จาก “ตารางระดับความพร้อมและวิธีณรงค์สร้างความพร้อมในแต่ละระดับ” มาใช้ในการวางแผนรณรงค์เพื่อสร้างความพร้อมเพียงของผู้ปฏิบัติราชการ, (2) หลักเกณฑ์ในการ ดำเนินการปฏิบัติราชการฯ หกขั้นตอน มาใช้ในการระบุ “ระดับเริ่มต้น” ที่เหมาะสมของแต่ละหน่วยงานภาครัฐ ในการปฏิบัติราชการตามกรอบการตกลงฯ ของไทยและออสเตรเลีย, (3) ผลสรุปหน่วยงานเจ้าภาพที่เหมาะสม ในการดำเนินการร่างแผนแนวทางการเตรียมความพร้อมของไทยในการปฏิบัติราชการตามกรอบความตกลง การค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียสาขาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และ (4) ผลสรุป นโยบาย กฎหมาย และข้อมูล สำคัญที่มีประโยชน์ต่อการร่างแผนแนวทางการเตรียมความพร้อมของไทยในการปฏิบัติราชการตามกรอบ ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียสาขาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ยังมีคำแนะนำใน (5) การจัดลำดับการปฏิบัติราชการฯ และ (6) ระยะเวลาที่เหมาะสม ในการวางแผนตลอดจนการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเตรียมความพร้อมเพียงในการ ปฏิบัติการประจำวันของทุกหน่วยงานตามลำดับ เพื่อปรับปรุงระบบการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทย ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจน สนับสนุนให้บุคลากรภาครัฐของไทยให้มีความรู้ความเข้าใจและพร้อมเพียง ในการปฏิบัติการค้าด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่า จะสามารถสร้างมิตรภาพดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นระหว่างผู้ปฏิบัติราชการภาครัฐของทั้งสองประเทศต่อไป

โดยสรุปแล้ว แผนงานสำคัญของไทยที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการ ปฏิบัติตามกรอบความตกลงฯ ซึ่งได้อ้างอิงจากหลักการดำเนินงานของประเทศออสเตรเลีย ประกอบด้วย e-Strategy Guide เพื่อจัดเตรียมความพร้อมเพียงของแผนปฏิบัติการ Gatekeeper Framework for the use of PKI เพื่อจัดเตรียมความพร้อมเพียงในการปฏิบัติราชการ Government Business Portal เพื่อ การจัดเตรียมความพร้อมเพียงด้านเทคโนโลยี Single Window เพื่อการปฏิบัติราชการประจำวัน และ Consumer Fraud Taskforce เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติราชการ โดยการดำเนินงานต่างๆ ได้เกี่ยวข้องกับ ภารกิจของภาครัฐหลายหน่วยงาน ซึ่งต้องอาศัยการเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างกัน เพื่อสร้าง สภาพแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยสนับสนุนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน